

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravnništvo in ekspeditija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 200.

V Ljubljani, v soboto 1. septembra 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

S 1. septembrom pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta . 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravnništvo „Slovenca“.

V pojasnilo!

Ze večkrat smo podajali svojim bralcem posamične odlomke iz „Przeglada“, ki so pojasnovali politično mnenje sedaj vladajoče poljske stranke v Galiciji. Iz tega namena prevajamo tudi danes člančič imenovanega lista z napisom „v pojasnilo“. Glasi se tako le:

„Glasila protikoalicijskih strank se sedaj iz nova boré proti Poljakom: dolžé nas izdajavstva slovenskih teženj, ki se izraža v zvezi, katero smo bojda sklenili z Mažari, a hkrati skušajo zasejati v naših koalicijskih tovariših nezaupnost v trajnost političnih zvez z nami. Te borbe ne moremo ostaviti brez odgovora.

Kolikor vemo, ni noben poljski, niti nemški, niti mažarski dnevnik trdil, da bi bili pri obisku ogerskih gostov v Levovu sklenili poljsko - mažarsko zvezo. Zgodovina Poljske in Ogorske je res polna tacihi zvez, ki so bile navadno obema narodoma v prid, vendar pa sploh nobeden ni sklepal zvez v pomenu mejnarodnega dejanja. Nasproti pa biva

identičnost poljsko-mažarskih teženj, morda važnejša od formalne zveze, oprta na zgodovinskih spominih in na realnih političnih potrebah sedajnega časa, vzlasti na polju velike mejnarodne politike. Ta identičnost se res na razstavi ni zabeležila v listinah, toda zabeležena je na drug znamenit način. Tega očividnega dejstva ni treba in ni vredno tajiti zavoljo tega, ker to zahtevajo tujci, hoteči nas razločiti z našimi najstarejšimi prijatelji.

Dalje brez dvojbe biva parlamentarna zveza Poljakov z Nemci, tako z liberalnimi, kakor s konservativnimi, — zveza, ki jo kaže ministerstvo in skupna parlamentarna komisija, ki ni bila naenkrat sklenjena, marveč po resnem promišljevanju in sicer ne za trenutje, marveč brez dvojbeno za daljši čas. Nobenega vzroka nimamo, da bi tajili to zvezo. Seveda, da se je udejavila, to je ponosna priča ne navadne bistroumnosti naših parlamentarnih voditeljev. Vsled te nedvojbeno obstoječe poljsko-nemške zveze dokazuje najpriprostejša logika, da so nam koalicijske nemške stranke sedaj bližje, nego li stranke, ki stojé izven koalicije ali se celo bojujejo proti nji. Poljak je vedno pošteno držal dano besedo in ni nikedar prelamljal zvez. Ravno tako, kakor smo celo v klub žrtvam, katerih je od nas tirjala l. 1879 sklenjena zveza, vstrajali, dokler je niso razbili Mladočehi, tako nas tudi sedaj nobeden ne sme sumničiti in žaliti, kot bi posredno ali neposredno rušili parlamentarno zvezo sklenjeno v listopadu pr. l. Naši zavezniki se morejo brez skrbi zanašati na nas in koalicijski protivniki, bodite si kakeršne koli narodnosti hočete, se udajejo neumni zmoti, če mislijo, da nas pregovore, da bi prelomili dano besedo.“

Ti stavki nam kažejo, da sedaj še vedno sebičnost gospodari mej Poljaki. Najpreje pogrešamo v teh besedah tistega jedino upravičenega načela, da se morajo namreč vse zveze vršiti po krščanske pravnosti nepremeljivih zakonih. Pred vsako zvezo mora biti prvo vprašanje: Ali je pravno dovoljena? Kedor tega ne priznava tudi v političnem življenju, ga nikakor ne moremo prišteti krščanskim politikom, če

tudi sicer včasih v besedah hoče veljati za tacega. „Przegląd“ opisuje skorej v vsakem listu kake cerkvene slovesnosti in se kaže sploh v dnevnih novicah jako pobožnega; toda njegova politiška načela pa vodi ves drug duh. Sedaj vladajoča stranka se mora ohraniti in v ti točki ne briga nikogar niti liberalizem, niti klerikalizem, niti krivica, niti pravica. O tem se ne razgovarja sedanja poljska politika. Kaj jih briga, da se od dne do dne vsled sedanjega šolskega zakona pokvarja po mnogih krajih mladina; kaj jih briga, če cerkev tlačijo liberalne vezi, kaj jih briga, če se raznim narodnostnim dela nasilje, kaj jih briga, če vsled pomanjkljive verske vzgoje in vsled grozovitih gospodarskih razmer tisoči in tisoči propadajo socijalni demokraciji ali anarhizmu!

Mažarske težnje se istovetijo s poljskimi — in sicer v listu, ki hoče zastopati krščanska načela! Mažarske židovskoliberalne, krščanstvu odločno sovražne ideje, mažarski šovinizem, mažarska krivičnost nasproti drugim ogerskim prebivalcem, mažarska zvižanost, s katero gospodarski izsesavajo mašo državno polovico, mažarska mejnarodna politika, polna sovraštva, napojena z brezbožtvom in vzrastla na pravno gnilih tleh — vse to naj se istoveti s poljskimi težnjami!

Nam vsaj ni mogoče pojmovati te trditve. In ti Mažarji so najstarejši poljski prijatelji? — Sedaj se pač ne čudimo, da so v bratski ruski narod v domači deželi zanesli toliko mržnje do njih in do vsega, kar je z njimi v zvezi, žalibog marsikje tudi do cerkve, kateri pripadajo.

Članek govori o žrtvah, ki so jih imeli Poljaki vsled prejšnje večine. Morda so to tisti milijoni, katere je država darovala Galičanom, morda je mej temi žrtvami tudi nadvlada, ki so si jo ravno v tem času pridobili Poljaki? — Mi smo dobili nekaj mrvic administrativnim potom, in še tiste vedno hvaležno omenjamo, Poljaki pa govore o žrtvah.

Dolgo ne maramo bloditi po teh čudovitih trditvah, samo to zatrjujemo, da za-se ne smatramo koalicije za to, za kar jo smatrajo Poljaki. Po naših

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

XXIII.

Molčé sem šel za jetničarjem. Nekaj ozkih hodnikov in nekaj dvoran sva prešla, dokler nisva prišla do onih glasovitih svinčenic beneških.

Tam je poiskal jetničar v zapisniku moje ime, potem pa me zaprl v za me odločeno sobo.

Tako imenovane svinčence (piombi) so gornji del nekdanj dozevske palače pokrite povsem s svincem.

Moja soba imela je eno veliko okno z grozno mrežo, skozi katero se je videlo na streho cerkve sv. Marka tudi s svincem pokrito. Preko cerkve sem videl daleč tam zadnji del trga in na vseh straneh polno kupol in zvonikov. Velikanski zvonik sv. Marka bil je od mene le toliko oddaljen, kolikor je cerkev dolga in slišal sem vse, kar so na njem malo bolj glasno govorili. Videl sem tudi na levi strani cerkve, del velicega dvorišča pala-

činega in en vhod. Na onem delu dvorišča bil je javen vodnjak in tja so hodili neprenehoma ljudje po vodo. Moja ječa je bila tako visoko, da so se mi ljudje tam doli videli, kakor otroci, njihovih besed pa nisem razločil, ako niso vpili. Tako sem bil torej mnogo bolj osamljen kot v ječah milanskih.

Prve dni so me trle nekoliko skrbi radi tožbe, ki me je stavila pred posebno sodišče, morda se je radi tega pridružil tudi žalostni občutek se večje osamelosti. Sicer pa sem bil tudi bolj oddaljen od predrage mi svoje rodbine, o koji nisem mogel izvedeti ničesar. Novi obrazi, katere sem videl, niso mi bili zopni, a držali so se resno, da sem se jih kar bal. Glas jim je bil pretiral naklepe Milancev in ostalih Lahov, in umili so, da sem jaz jeden najhujših kolovodij drzne te nakane. Malo mojo pisateljsko slavo poznali so jetničar, njegova žena, hči, njegova sinčka in celo čuvaja: Bog vé, če si niso domišljevali ti vsi, kedo vé, kak coprnik da je pesnik tragedije?

Bili so resni ljudje, nezaupljivi, željni, da bi jaz v sebi zaupal kaj več, sicer pa zelo postrežni.

Kmalu so se me privadili vsi in videl sem,

da so dobri. Zena bila je najdalj resna proti meni prava jetničarica. Bila je suhega obraza, stara kacihi štirideset let, redkih besedij, in ni kar nič kazala, da bi mogla biti dobra še komu drugemu kot svojim otrokom.

Nosila mi je kavo zjutraj in po kosilu, vodo, perilo itd. Z njo so prihajali navadno njena hči, deklica kacihi petnajstih let, ne lepa, pa usmiljenega obraza in fanta, prvi trinajstih, drugi desetih let. Odhajali so z materjo in ko so se zapirale duri, obrnili so še enkrat prijazne svoje poglede proti meni. Jetničar ni prišel nikdar k meni, razun kadar je prišel po mé, da me je odvedel v dvorano, kjer se je zbiralo sodišče, ki me je zaslišavalo. Čuvaja prišla sta le redkokedaj, ker sta imela dovolj opraviti v ječah policije, ki so bile nadstropje nižje in vedno polne lupežev. Eden teh dveh čuvajev bil je star nad sedemdeset let, a vedno še kos takemu trudapolnemu življenju, ko je treba vedno letati po enih stopnicah doli, po drugih gori v razne ječe. Drug mu bil je star kacihi 24 do 25 let, ta pa je raji pravil o svojih dragicah, nego pa je izpolnoval svoje dolžnosti.

(Dalje sledi.)

mislih se more zagovarjati koalicijo samo kot prehodno stanje in samo v tem smislu se morejo poslanci opravičevati. Vsak za-se naj si pa v to opravičevanje sam izbira dokazov!

Tudi stranke kaznujejo vlastni grehi! Pravica se tudi nad njimi maščuje. Morda bodo kmalu imeli priložnost, premišljevali to resnico sedaj vladajoči Poljaki. Sreča je opoteča in ako ne temeljuje v večno stalnih načelih, potem se lahko opoteče v trenutku. Krščanska zavest se širi mej ljudstvom in poleg nje tudi odločni in živi materijalistični socijalno-demokratski nazor o svetu. Ko se spoprime, zmela bosta gotovo kar v migljeju vse polovičarstvo, katerega že popreje ni odpihal časa veter. „Przeglądowi“ in njegovih somišljenikov nazori bodo takrat pozabljene šale!

Reka — hrvatski in ogerski condominium.

(Konec.)

Najbolj pereče vprašanje pa je na Reki za Hrvate šolsko. Več nego polovica prebivalcev so Hrvati, in vendar ni na Reki nobene ljudske šole s hrvatskim učnim jezikom. Če je Reka zares condominium, zakaj se hrvatska vlada ne zavzame za hrvatske otroke, da dobe hrvatske šole, kakor so to storili Mažari za svoje, a mestno zastopstvo za italijanske, kamor silijo tudi hrvatsko deco. V tej zadevi se mora v prvem redu pokazati, kaj je condominium vreden. Hrvatska vlada je dolžna, da se poskrbi za hrvatske šole, in da se le te odpró na njene stroške, če mestno zastopstvo ne bi hotelo na to pristati. Dokler se zahtev reških Hrvatov ne izvede od strani hrvatske vlade, tako dolgo je Pliverićev condominium le sleparija in nič drugega.

Mažarom se ve da ni še dosti, da odtujujejo hrvatsko deco ter jo po italijanskih šolah večidel žrtvujejo irredenti, ki je tudi v tem skrajnem kotu Kvarnera razširila svoje peruti, nego so sklenili v zadnjem času Hrvate odstraniti z Jadranskega morja, in to zopet po nemarnosti hrvatske vlade, ako obstoji zares condominium.

Mažari mislijo namreč odpreti pomorsko akademijo na Reki z učnim jezikom mažarskim in deloma z italijanskim. O hrvatskem jeziku ni v osnovi naučni niti govora, in vendar stoji Reka na tleh hrvatskih in vsa okolica in Primorje je hrvatsko. Ni li to za condominium najbolji dokaz, da ga v istini ni, ali pa če je na papirju, da hrvatska vlada ne mara zanj. Radi tega so povzdignili primorski Hrvati resno pritožbo, kajti vsled tega jim preti velika nevarnost v gmotnem pogledu. Vse boljše službe pridejo na ta način v roke njihovih narodnih protivnikov.

Do zdaj so se podajali vsi oni podjetni učenci, ki so hoteli zvršiti više nautičke nauke z bakarske nautičke šole na tržaško nautičko šolo, kjer so v nemškem i italijanskem jeziku dokončevale svoje višje študije. To jim je bilo lahko, ker sta oba jezika namreč talijanski in nemški na nautički šoli v Bakru obligatna. Na nautički akademiji reški bo pa učni jezik mažarski, ki je obligaten le na mažarsko-italijanski gimnaziji na Reki, na drugih zavodih pa ne. Tukaj je tedaj Hrvatom vstop zaprt, če se ne nauče mažarskega jezika. In ravno to hočejo Mažari, pa so nakanili odrediti, da se v bodoče ne bode nič več priznavala spričevala tržaške nautične akademije v mažarski službi. Ni li to vse naperjeno proti Hrvatom v Primorju, brez katerih si vendar ne moremo pomisliti pravega brodarjenja po Jadranskem in drugih morjih? Kaj poreče hrvatska vlada na ta napad od ogerske strani, in bode li ga zavrnila na kak način? Mogla bi ga odbiti, ko bi povzdignila današnje srednje nautičko šolo v Bakru na nautičko akademijo. To bi se dalo izvesti brez posebno velikih stroškov, a to je tudi želja vseh Primorcev. To bi bil ob enem najhujši udarec za mažarsko akademijo, ki bi ostala seveda brez dijakov.

V tem pogledu bi morali Primorci sami nekaj storiti ter vlado na to siliti, kajti ona se bode pozivala zopet na condominium reški, po katerem imajo Mažari prav, da odpirajo šole, a Hrvati naj se uče mažarski, kajti po vladnem condominiumu, ki je sestavljen po učenjaku Pliveriću, je Reka mažarska in hrvatska, ali kar Mažari na Reki delajo je vse prav, in Hrvati imajo vse to le odobriti. To je zares žalostno stanje, in Hrvati bi se morali sami osvestiti ter odločno zahtevati svoje pravice od svoje vlade, da jih ne prepušča milosti in nemilosti tako blagosrčnega zaveznika. Tedaj hitro na delo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. septembra.

Izjemno stanje v Pragi. Pri zadnjem ministrskem svetu se je vendar govorilo o izjemnem stanju v Pragi. Finančni minister Plener je tudi zahteval, da se izjemno stanje odpravi. Uprla sta se mu pa grof Schönborn in knez Windischgrätz, sklicevajoč se na poročila grofa Thuna o razmerah na Češkem. Mladočeški listi trdijo, da grof Thun zaradi tega nasprotuje odpravi izjemnega stanja, ker bi rad zatirajoč Mladočehe Staročehom pripomogel do prejšnje veljave.

Liberalci in Poljaki. Liberalni listi se jako veselé, da so v Levovu Poljaki ministra Plenerja jako slovesno vsprejeli. Po njih mnenju so Poljaki poleg nemških liberalcev jedina stranka, ki ima lastnosti, katere je treba pravi državni stranki. Tako pišejo listi, kateri so pred jednim letom še najhujše zabavljali proti Poljakom. Vsaj je znano, kako so vsi liberalni listi napadali Poljake, ker niso hoteli se zvezati z liberalci in je bil Jaworski se izjavil, da Poljaki ne vstopijo v nobeno stranko, v kateri ne bode Hohenwartovega kluba. Poljski listi hvalijo Plenerja, da se je pošteno boril proti Poljakom in se sedaj njim hoče pošteno približati. Sicer pa časopisi zagotavljajo, da Plenerjevo potovanje v Galicijo nima nobenega političnega pomena, kajti prijateljstvo mej Poljaki in liberalci je tako že dovolj trdno.

Napadi proti Kalnokyju. Oggerski vladni listi so hudo napadali grofa Kalnokyja, ker se je mislilo, da v višjih krogih deluje proti civilnemu zakonu in pa proti Wekerlovi vladi. Pretili so celo, da ga oggerski delegatje primejo v delegaciji in ga celo prisilijo, da bode moral odstopiti. V oggerskih vladnih krogih so pa vendar spoznali, da so preslabi, da bi mogli omajati stališče ministru vnanjih stvari, pač bi pa sedanja oggerska vlada prišla v nevarnost, ako bi vladni listi nadaljevali svoje napade. Zaradi tega se je Wekerle pri Kalnokyju opravičil, da vlada ni v nobeni zvezi z onimi napadi po vladnih listih in jih obžaluje. Vladni listi so pa nakrat jeli zagotavljati, da Kalnoky uživa še vedno zaupanje Oggerske. Vladna stranka tudi ne bode v delegaciji napadala ministra vnanjih stvari.

Sedmograški Saksonci se tudi začenjajo bolj zavedati, in vedno bolj se prikazuje neki opozicijski duh proti oggerski vladi. Posebno mlajši politiki niso za vlado in tudi glavni saksonski glasili že zahtevata, da saksonski poslanci izstopijo iz vladne stranke. Vladi pač to ni po volji sedaj, ko ji gre že hudo za večino.

Cankov se še vedno nadeja, da mu dovolijo povrnitev v Bolgarijo, ako prej ne, pa po volitvah, ki bodo dne 23. septembra. Kakor se je on izrazil proti nekemu časnikarju, se bolgarska vlada najbrž boji, da bi jej on ob volitvah sitnosti ne delal. Sedaj bode večina njegove stranke podpirala vlado, ko bi se pa on povrnil, bi se pa utegnila samostojno organizovati. Mi pa mislimo, da tudi potem ne bode bolgarski ministri marali pustiti Cankova v deželo, ker bi gotovo skušal narediti kak razpor mej vladno stranko. Cankov se je proti časnikarju tudi izjavil, da je prepričan, da se Stambolov več ne povrne na krmilo. To je pa verjetno, ker sicer bi bivši ministrski predsednik proti raznim poročevalcem tujih listov kneza ne grdil, kakor sedaj dela.

Bolgarija. Še ta mesec bodo volitve za sobranje in agitacije so se že pričele. Gotovo je, da bode vlada pri novih volitvah dobila večino. Nova večina pa ne bode jednotna, temveč bode sestavljena iz več frakcij. Najbrž bode voljenih jako veliko sedanjih poslancev. Velik del Stambolova stranke je namreč prešel v vladni tabor, videč, da prejšnji ministrski predsednik ne pride več na krmilo. — Nasprotniki Stambolova so bili raztresli novico, da se je bivši ministrski predsednik pogajal z grofju Hartenau, da bi njenega sina proglasil za kneza bolgarskega. Tudi se je dogovarjal s princem Franjo Josipom Battenberškim, da bi prevzel prestol. Bivši tajnik kneza Aleksandra Golovin pa vse te govornice preklicuje. Izmislili so jih najbrž, da so pri knezu pripravili Stambolova ob zaupanje in tako preprečili za zmiraj njegov povrat. Sedanji ministri se namreč še vedno Stambolova boje.

Razgled po slovanskem svetu.

Praga, 20. avgusta.

Ze četrto stoletja se govori in tudi dela na uravnavi Vltave, da bi po njej plavati mogle i večje

ladije. V to mora biti voda globoka povsod vsaj 140 cm. Ker je ta uravnavna Vltave velikega pomena, kajti veljalo bi prevažanje različnega posebno bolj cenega blaga veliko manj kot po železnici, in s tem bi se takega blaga mnogo več izvozilo na Nemško in ker znaša po nekaterih krajih globočina le 80—90 cm., sklicala je praška trgovinska zbornica sejo, koje so se udeležili merodajni vladni zastopniki. Vsi so povdarjali važnost reguliranja Vltave, ozirali se tudi na dunavsko-oderski kanal, in sestavila se je slednjič komisija, ki naj bi si terrain v kratkem ogledala ter potrebno ukrenila. Toraj smemo upati, da se bode približal trenutek, ko se bode vporabila holešoviška luka, napravljena z velikimi stroški a dosedaj vsled plitvosti vode prazna. — V třebeñieki okolici se pridela na leto silna množica raznovrstnega sadja. Dasi tudi se ga veliko izvozi na tuje (le iz Lovosic gre na leto okrog 79.000 m stotov svežega sadja in 19.000 m stotov suhega), vendar ni dobiček primeren pridelku. Da se sadje lažje in z večjim dobičkom v denar spravi, zida sedaj delniška družba v Třebeñicah tovarno za sušenje sadja, izdelovanje „kompotov“, sadnega vina itd. Stroški za zidanje z začetno glavnicó znašajo čez 120.900 gld., vpisanih delnic je že 115.000 gld. — V Klatovih je umrl dne 23. t. m. dr. Vaclav Sedláček, odvetnik in deželni poslanec. Kot klatovski rojak je delal vstrajno in nesebično za razcvit mesta, kot deželni poslanec je žrtvoval svoje moči i med svojim bolehanjem in boleznijo narodu, tako da je vestno spolnoval svojo poslaniško dolžnost vzlic svoji bolezni. Malo je takih požrtvovalnih narodnjakov dandanes. — Dr. Riegerja napadajo „N. L.“ radi pisma, koje je pisal blaviškemu dekanu g. J. Kratochvilu, nekdanjemu poslancu na kremzírskem zboru. Tu izraža željo, da bi se obrnila politična situacija na bolje, zakaj sedaj je prav slaba. To je dalo „N. L.“ povod, da napadajo sedaj dr. Riegerja in celo staročesko stranko. — Arnošta Pardubiškega kolegij je liberalcem tudi trn v peti. Dr. Heveroch težko prenaša, da hoče ta „klerikalni“ kolegij skrbeti za dijake. Po njegovi misli bi bilo pametneje, ako bi občine svojega dijaka vzdrževale in ta naj bi potem vse povrnil (?). Prav izvrstna misel! Z davki preobložene občine naj bi si še nove troške nalagale. Bolja je misel staroste „Slavie“, ki je rekel na shodu v Brandysu, naj bi se vporabila dijakom v podporo nabrani tisočaki za Husov spomenik, s tem bi bil mojster Hus, ako bi še živel popolnoma zadovoljen. Pač prav je povedal! — Narodopisna razstava v Kralj. Gradcu je najlepša med vsemi dosedanjiimi te vrste. Imenujejo jo „jubilejna razstava l. 1891 za Severovzhodno Češko.

Iz Brna, 20. avgusta.

„Lid. Nov.“ hočejo na vsak način dokazati, da so bili kat. shodu poslani podvrženi telegrami. Dosedaj se jim je posrečilo dobiti tri take, a smolo imajo ž njimi, kajti svoje trditve ne morejo z nobenim dokazom podpreti, nasproti pa dokazuje „Hlas“ z očitnimi dokazi, da so vsi telegrami pristni. Tako zabava g. vrednik Črmák svoje čitatelje. — Pri kat. shodu je opozoril neki duhoven gostilničarja „pri Lipi“, naj bi ne naročal več „Lid. Nov.“ ampak „Hlas“. Gostilničar je radikalni list takoj vrnil in „Hlas“ naročil. Naj bi našel posnemalcev. — Tukaj se nahaja verska sekta „Apoštolský spolek“, kojega udje se zbirajo pri nekem Lorencu Skácelu. Bližjega o tej sekti ni nič znanega. — 600 protestantov z najstjimi svojimi župniki se je zbralo v Králicah, da preslavijo 300letnico králickega svetega pisma. Ta jubilej bi se bil sicer moral že vlni vršiti, a letos je bil kat. shod. Gospodje govorniki so tako govorili, kakor bi popred nobenega sv. pisma ne bilo. Tem odgovarjamo, da sta prinesla že v sv. Ciril in Metod sv. pismo za Slovane, in to je bilo katoliško. Poleg tega se nahaja po raznih samostanih mnogo čeških sv. pisem starejših kot protestantovsko králicko. G. pastori vporabijo vse nezmisle zoper katoliško cerkev.

Cerkveni letopis.

Shod na Kumu.

Iz kumljanskih hribov 29. avg.

Kakor vsako leto vršil se je tudi letos o Jernejem veliki romarski shod na slavnem Kumu, najvišji gori na Dolenjskem in najvišji božji poti na Kranjskem. Dve prijazni cerkvi pozdravite pobožnega, utrujenega romarja, ko dospé vrh goré: lepa cerkev sv. Neže in nekoliko manjša cerkev sv. Jošta, ki stoji 1219 m nad mrčjem. V obeh

cerkva so oltarji iz krasnega mramorja. Dva velika zvona, ki visita v na samem stoječem stolpu cerkve sv. Neže in katerih teža človeka navdaja s čudom, kako ju je bilo sploh mogoče speljati vrh tako visoke gore in po tako slabi, strmi poti, vabita romarje k molitvi in službi božji. Malokatera božja pot je zlasti Dolenjcu tako priljubljena, kakor ravno kumska. Pa ne samo Dolenjec, ampak tudi sosedni Stajerec in Hrvat jo rad obiskuje. Do 5000, pa tudi več romarjev šteje vsakoletni kumski shod. Letošnji jih je pa v kljub slavnostne otvoritve radeškega mostu, ki je bila o istem času kakor shod, še več štel, ker je bilo vreme zelo ugodno. Samih obhajancev je bilo do 1200. Šest duhovnikov je bilo o shodu vedno pripravljenih ustreči pobožnim željam od daleč in blizu prišlih vernikov. Kar zadeva službo božjo o kumskem shodu, obsega mej drugimi cerkvenimi pobožnostmi in opravili, štiri primerne pridige in tri pete sv. maše. Veličasten je prizor, ko propovednik stopi na pod milim nebom sezidano leco, pobožno ljudstvo pa sede po gorskem bregu željno pričakujoč oznanjevanja božje besede. Nehoté se pri tem prizoru spomni kristijan one nedosegljivo krasne pridige, katero je imel naš Gospod na gori. S poslušanjem božje besede, s sprejemanjem sv. zakramentov, z molitvijo združujejo romarji, kakor navadno, prepevanje pobožnih pesni, ki morajo slehernega, ki jih čuje, spodbujati. Da se pa vsakoletni kumski shod tako sijajno, hkrati pa tudi tako uspešno izvrši, gre zasluga brezdvomno vč. g. A. Jeršetu, župniku na Dobovcu, ki se zares požrtvovalno trudi, da shod na visoki podružnici njegove župnije vedno doseže svoj namen.

Slovstvo.

Marjetica, idela. Spisal A. Koder. Drugi natis. V Ljubljani 1894. 12°. Str. 246, naslov in predgovor. Založil in prodaja Anton Turk, knjigovoz v Ljubljani. Cena 1 kruna. — Ravnokar izšla je v drugem natisu lična knjižica pod gornjim naslovom, katere vsebina je povzeta iz preprostega kmetskega življenja nepokvarjenega naroda. Sedemnajst let je vže, kar je izšla prva izdaja, in mnogo se je vže povpraševalo po popolnem razprodani knjižici. Prav ustregel je g. založnik širšemu slovenskemu občinstvu s to drugo izdajo, pa tudi g. pisatelj popravil je marsikaj gledé na jezikovno obliko in izpustil marsikatero nedostanost prve izdaje. Gospod pisatelj v predgovoru povdarja, da pošilja „Marjetico“ v drugič mej svoje rojake, želeč, da jim kaže pristno narodovo življenje v vzorni podobi, povzdigujoč in budeč ljubezen do mile domovine in naroda slovenskega. — Zeleči, da bi bili knjige namenjene odrasli mladini pisane v duhu in obliki „Marjetice“, priporočamo omenjeno knjižico slovenskemu občinstvu.

Wolfovega slovensko-nemškega slovarja) je izšel trinajsti sešitek, prinašajoč na str. 61—144 (II. zv.) besede „plotnica“ do „ponašati“.

Slovenska knjižnica. Vrejuje in izdaja Andrej Gabršček. Snopič 24., obsežen dva spisa: Čarovnica, novela. Tri smrti, pripovedka.

Stariši, podpirajte šolo! Drugi natis. Spisal Anton Kosi, učitelj v Središču na Stajerskem. — To drobno knjižico priporočamo odgojateljem in prijateljem šolske mladine, prepričani, da bo šola le ondi vspevala, kjer bodo poleg učiteljev in duhovnov tudi stariši spolnovali svoje dolžnosti. — Cena izvodu 12 kr., 25 izvodov velja 2 gld. 75 kr., 50 izvodov 5 gld., 100 izvodov 9 gld.

Umetnost.

Cerkev sv. Janeza ob bohinjskem jezeru.

Iz Bohinja, 28. avg.

Gotovo se sme med najlepše kraje naše mile domovine prištevati divjeromantični Bohinj s prostornim tihim jezerom ob vznožji — očaka Triglava. Tukaj, kjer je narava že sama na sebi najvzornejši izraz vsegamogočnosti božje, prebiva stoletja sem verno, pobožno ljudstvo slovensko. Lepe starodavne cerkve pričajo nam o vernosti in pobožnosti čvrstega Bohinja.

Najstarejša cerkev v celem Bohinju pa je ob iztoku jezera, na levem bregu hčeer kraljeve, bistre Save — cekev sv. Janeza Krstnika; sezidana je v pravilnem gotškem slogu. Zanimiva je posebno notranjenost zaradi starosti in zgodovine slikarstva na Kranjskem. Zunajnost imenovane cerkvice je v teku let silno razjedel zob časa. Bila je zadnja leta vže bolj razpadajoči razvalini podobna, kakor hiši božji. In da se je ni usmiliła dobrodela roka našega do-

mačega župnika g. Matije Zarnika in vrle soseske sv. Janeza, bila bi gotovo prav kmalu res razvalina. — Marsikaj grenkosti in ovir je moral gosp. župnik pri popravljanju pretrpeti, a s svojo odločnostjo premagal je častno vse zapreke.

Obnovil je lično, naravni okolici primerno, zunanje lice cerkvi, ohranivši jej vse znamenitosti sloga in slikarstva.

Toda obnovil ni le slogu primerno zunajnost cerkvice, ampak preskrbel jej je tudi novo sliko — sv. Krištofa. Ta svetnik je zelo priljubljen našemu ljudstvu zaradi znane legende iz njegovega življenja; zlasti pri cerkvah ob jezerih in rekah.

Tudi tej hiši božji se kaj dobro poda, poleg starih istega svetnika prestavljajočih podob, nova na fresko slikana podoba sv. Krištofa. — Izdelal jo je naš domači cerkveni umetnik g. Matija Koželj iz Kamnika. — Že leta 1885 je istega svetnika naslikal na vzhodni strani cerkve sv. Duha ob jezeru. Kdorkoli je videl to že skoraj deset let izvrstno ohranjeno sliko, vsak se je jako laskavo o njej izrekel. A slika sedanja pri sv. Janezu, ono pri sv. Duhu daleč v umetnijski prekosi.

Gospod umetnik upodobil je najmarkantnejši moment iz legende. Orjaški Krištof noseč čez de-rečo reko na desni rami malo dete, postoji, počije na sredi vode, podpre si z desnico ledje, nasloni se z levico ob palico, vpre nekako nejevoljen in začuden zaradi velike teže, oči na svoje breme, v dete, ter je vpraša, kako da je tako težko, ko je vendar še tako majhno? Ljubeznjivi deček, kazoč s prstom proti nebu, nekoliko k svetniku sklonjen odgovori: „Kaj ne bi bil težak, ta ki ga nosiš, je ves svet ustvaril.“ —

Oseba Krištofa je sicer orjaška, a vendar pravilna. Jako dobro je upodobljena deroča voda, vidi se kako se peni, kako valovje svetniku odnaša dolgi plašč. K celoti se tudi dobro poda v ozadju na bregu v skalnatni votlini klečeč puščavnik, ki skrbno pogleduje tje po vodi za Krištofom. — Risarija, harmonija in izraz začudenja Krištofa — in ljubeznjivosti deteta Jezusa je tako plastično in naravno-dovršeno naslikano, da se vidi gledalec, kakor živ prizor. To delo, se je gosp. umetniku posebno posrečilo, ter priča o njegovem lepem napredku. Kedar bo kedo imel priliko občudovati naravno lepoto Bohinjsko, ne pozabi ondaj prijazne cerkvice svetega Janeza z umetniško sliko svetega Krištofa ob iztoku jezera.

Glasba.

Kolo. Sbirka izbranih hrvatsko-slovenskih muških zborova. Izdalo hrvatsko pjev. društvo „Kolo“ u Zagrebu. Uredio Nikola pl. Faller, artistički ravnatelj hrv. pjev. društva „Kolo“. Ciena 3 krune ili 1 for. 50 nč. U Zagrebu 1894. Tiskarski i litografički zavod C. Albrechta. — Že dolgo nas ni razveselila nobena izdaja tako, kakor ta. Že misel, da izda hrvatsko društvo hrvatsko-slovensko pesmarico, vredno je, da jo veselo pozdravimo. „Danas je“, tako pravi g. urednik, „nemoguće razstaviti hrvatsku pjesmu od slovenske; one se, kao naša Sava, iz dvaju izvora slijevaju u zajedničku maticu. Hrvatsko-slovenska pjesma — to je ona krasna nebeska duga, što se prepinja od Velebita do Triglava.“ V sredi med velikimi skladatelji hrvatskimi: Lisinskim, Iv. pl. Zajcem, Eisenhutom so imena naših: F. S. Vilharja, Foersterja, dr. G. Ipavca, đdr. B. Ipavca, Nedvčeda, Hajdriha, Gerbiča, Vaška, Davorina Jenkota, Maška in Mayerja — pač lepo a še nepopolno število.

Drugo, kar diči to zbirko, je, da nam podaje le najboljše moške zборе — skup 131. S tem je pomagano iz zadrege marsikateremu društvu, katero si tu za majhno svoto lahko nabavi veliko število krasnih domoljubnih in zabavnih zborov.

V predgovoru se uprava društva opravičuje, da je izdala zbirko samo v partiturah. Tudi iz posameznih zborov pevec lahko točno poje, a pravi umetniški užitek bo imel vendar le, ako bo pel iz partiture in tako lahko sledil razvoju in sestavi cele skladbe. Seveda so posamezni glasovi navadno cenejši, a to tu ne pride v poštev, ker je cena zbirke tako nizka, da ji ne najdemo primera v našem glasbenem slovstvu.

O umetniški vrednosti te zbirke pisati, bilo bi isto, kakor ocenjevati celo sedanjo vokalno glasbo na Hrvatskem in Slovenskem. Zanimivo je tu primerjati zlog raznih skladateljev in slediti tokom, ki se kažejo v razvitku glasbinem. Kdor primerja orjaške zборе Zajčeve z milo slovensko pesmijo, ta

ahko uvidi, da morata hrvaška in slovenska pesen biti vzajemni; v njiju moči in misli in je soglasna popolnost.

Obžalujemo le, da je zbirka nepopolna. Ne le, da pogrešamo v nji mnogo zborov, kateri se lahko štejejo med cvet naše glasbe, tudi imena nekaterih izmed naših najboljših skladateljev so čisto izpuščena. A izpuščeno ni izgubljeno, in upamo, da se bode popolnilo. Ali ne bi bilo umestno, da ta nedostatek hrvatsko-slovenske pesmarice izpolni slovensko-hrvatska, izdana v tem duhu in v tej obliki? Zbirka je res tako priročna, da ji lahko prorokujemo gotov uspeh v naših glasbenih krogih.

Koledar

za 36. teden leta 1894.

Nedelja, 2. septembra: Angeljska; evang.: Jezus ozdravi vodeničnega, Luk. 14. Ponedeljek, 3. septembra: Evfemija s tovar. dev. m. m. Torek, 4. septembra: Rozalija dev. Sreda, 5. septembra: Lavrencij šk. Četrtek, 6. septembra: Hermogen muč. Petek, 7. septembra: Albin. Sobota, 8. septembra: Rojstvo Mar. ali Mali Sm. — Lunin spremin: Prvi krajec dne 7. septembra ob 2. uri 8 m. zjutraj.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. septembra.

(Birna v Kranjski Gori) bode dne 18. septembra, ne pa 5. septembra, kakor je bilo v splošnem vspredu naznanjeno; na Bledu pa 10. septembra t. j. v nedeljo in ne 7. t. m.

(Državna podpora). Poljedelsko ministerstvo je kmetijski podružnici v Skocijanu v krškem okraju podělilo 500 gold. podpore za napravo ameriške trtnice.

(Slovenska ljudska šola v Kočevju.) Od kar je zadržala dolenska železnica proti Kočevju in Novemu mestu, od tedaj so se razmere na vzlasti v Kočevju tudi v narodnem oziru precej spremenile. Dela pri premogokopih kočevskih vedno napredujejo in zato potrebujejo vedno več delavcev. Vsled tega se je v Kočevju in okolici naselilo mnogo slovenskih delavskih rodov. Dunajska „N. Fr. Presse“ v večrajšnji številki omenja te stvari ter pravi, da se je vdal slovenski deželni šolski svet sili slovenskih agitatorjev ter pričel poizvedbe glede števila slovenskih za šolo godnih otrok ter pristavlja: Nemci v Kočevju pa naj bodo pozorni ter naj se odločno ustavijo neopravičenim slovenskim zahtevam! — Čudna ta nemška pravičnost! S kako silo zahtevajo kranjski Nemci nemških šol v onih krajih na Kočevskem, kjer bivajo Nemci v manjšini, dasi se jim v tem oziru bolj ne more ustrezati, kakor se to godi. Prav primeren članek je v tem obziru objavil „Sl. Narod“ dne 16. avg. t. l. s katerim se mi popolno strinjamo. Odločno se zahteva natančno poizvedovanje glede slovenskih šolskih otrok v Kočevju ter se izraža nada, da bo deželni šolski svet v tem oziru vse potrebno ukrenil, da se že s prihodnim šolskim letom otvori slovenska ljudska šola, za katero je v Kočevju in okolici gotovo dosti godnih slovenskih otrok.

(Imenovanja.) Veleč. gosp. Pelican, župni vpravitelj v Novakih (Istra) imenovan je kanonikom v kolegijalnem kapitolu v Motovunu v Istri. — Deželni poslanec tržaški, gosp. dr. Andrej Saucin, pristav pri deželni sodnji v Trstu, imenovan je državnega pravdnika namestnikom v Gorici.

(Maša na Rožniku). Katoliška družba ima prihodnji torek 4. sept. na Rožniku sveto mašo za žive in umrle družbenike zjutraj ob pol 6. uri z darovanjem za uhoge podpirane od Vincencijeve družbe.

(Iz Poljanske doline.) Dne 16. avgusta se je nevarno povozil neki mož 70 let star, vozeč se iz Škofje Loke domu v Leskovicu. Med potjo hoče stopiti iz voza, a med tem pride mimo drugi voz, pod katerega nesrečno pade; kolo mu je šlo po strani glave čez roko. Mož je bil zelo poškodovan, a toliko je okreval, da so ga že peljali v bolnišnico.

(Ogenj.) Predčerašnjem zvečer ob 9 se je vnela na gori sv. Magdalene pri Šmariji cerkovnja in je do dobra pogorela. Pogorelec ni bil zavarovan.

(Vravnava stanarine.) Iz Trsta: Pred nekaj časa tržaški magistrat ni hotel doznačiti nemškemu pridigarju pri sv. Antonu novemu popolno stanarino v znesku 270 gld. temveč hotel isto poravnati z 170 gld. 50 kr. Proti temu odloku rekuriral je dotični duhovnik in ministerstvo je odločilo v njegovo korist, namreč da je mestni magistrat navezan pla-

čati popolnih 270 gl. Isto tako odločilo je ministerstvo, da je mesto navezано plačati koralnim vikarjem pri župni cerkvi sv. Justa v Trstu popolni prinos za stanovanje, kakor je določeno v zakladu za verouk. — Ker je mestni magistrat menenja, da je s tem ministerskim odlokom storjena njemu krivica, odločil je uložiti utok na upravno sodišče. O končnem uspehu zadeve sporočimo svoječasno.

(Koroške novice). Za kratek čas v pasjih dneh in času „kislh kumar“ naši nasprotniki pridno plešejo in se zabavajo na korist nemškega „schulverein-a“ in „südmärke“ in ljudstvo na razne načine vabijo in begajo, da prinaša svoje novce v znane zlobne namene onih društev. Dne 19. avg. je bila taka veselica v St. Petru ob Celovcu, dne 26. v Volšberku, dne 2. sept. bode v Beljaku. — Dne 19. avgusta je zapadel na več krajih v gorah sneg. — Celovski židje so prosili mestni odbor, naj jim dovoli, da si napravijo svoje lastno židovsko pokopališče. Le-ta je določil, da si smejo ograditi in primerno urediti svoje dosedanje grobišče, ki leži tik mestnega pokopališča.

(Toča) je v sredo dne 29. avg. jako silno in gosto padala po četrti uri popoldne po Celovcu in okolici. Padala je kake četrt ure in napravila ogromno škodo na poljih in vrtovih. Ajda je popolnoma uničena, sadno drevje okleščeno. Po mestu je pobitih mnogo oken, več dreves je hudourje izruvalo in raz stolp cerkve sv. Duha vrglo veliki križ. Mnogo ptic je ležalo pobitih po tleh in dolgo časa je toča krila tla.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca avgusta t. l. uložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 473 strank 179.532 gl. 8 kr., 412 strank pa vzdignilo 197.025 gl. 1 kr.

(Iz Reke.) Pomorska oblast razpisala je natečaj za popraviljanje in vrejenje luk v Bakru, Kraljevici, v Selcih, Senju in Karlobagu. Tedaj vendar nekaj tudi za te uboge kraje, kateri so na račun Reke tako propali. — Pred par dnevi so vendar enkrat ugasil tleči ogenj na pogorišču; celih 12 dni je telo in se kadilo. Tudi zidovje je vse pokvarjeno. Dela bo obilo, predno vse porušijo in osnažijo. Pravijo, da je načelnik postaje prejel pretilni anonimni list, v katerem se še z daljnimi požari žuga, ali ne zdi se, da je to žuganje resno. — Veliki mlin „Žakalj“ v strugi Rečine nad papirnico so vendar enkrat prodali — se ve da na veliko zgubo; kupil ga je posestnik tvornice torpedov Whitehead (Vajtet) za 75.500 gl. — Da bi se reška mladina mogla navzeti čim bolj mažarskega duha, povabili so letos dijake na počitnice v Miškolec, ali kakor se čuje ne ravno da bi tudi v moralnosti napredovali. Izvabili bi tudi radi kaj mladine v Pečuh, da tam študira ter jim ponujajo tudi neke ugodnosti. Na nekem kraju reške okolice — ki je sicer vsa hrvaška — a z italijanskimi šolami — napravili so tudi Mažari svojo ogersko šolo. Kedaj bo pa hrvaška vlada kaj napravila za otroke svojih podanikov in za Hrvate? Kako je tudi za Reko in okolico potrebna kakšna družba sv. Cirila in Metoda! — Prišli sta v Reko dve rumunjski ladiji — bilo je radi tega nekaj razsvetljave na morju.

(Razpisani službi). Mesto okrajnega sodnika v Radovljici. Prošnja je do 12. sept. vložiti pri deželnega sodišča predsedstvu v Ljubljani. — Služba učitelja na enorazrednici v Ostrožnem Brdu. Prošnjo je vložiti do 11. septembra pri okr. šolskem svetu v Postojni.

(Prevažanje živine iz Hrvaške v Slavonske zopet na Kranjsko). Po uradnem naznanilu kr. deželne vlade v Zagrebu z dne 28. t. m. so preiskave vse živine v mejnih okrajih Hrvaške-Slavonske pokazale, da je živina prosta od vsakeršne živinske kuge, zlasti pa prosta od kuge v gobci in na parkljih. Zategadelj deželna vlada zoper več velikih županij Hrvaške-Slavonske izdalo brezpogojno prepoved, da se iz njih ne smejo uvažati in prevažati ali goniti prežvekovalci in prešiči na Kranjsko in skozi Kranjsko, omejuje samo na ozemlje velikih županij Osek in Požega. Ta odredba takoj stopi v veljavnost.

(Samomor v Trstu.) Neka 26letna kuharica po imenu Antonija Ozbič iz ljubljanskega okrožja, bivši v službi pri družini Zmajević — zastupila se je zaradi pregorke nesrečne ljubezni. Vzlic hitrej pomoči, izdahnila je nesrečnica svojo dušo.

(Viteza industrije — zaprta na Reki.) Pišejo nam iz Reke, da je tam reška policija zaprla dva rafinirana potepuha, ki sta občinstvo sleparila. Pripeljala sta se namreč iz Ogorske ter se predstavila naravnost pri reški policiji pod pretvezo, da sta

dobila ministersko dovoljenje za nabiranje milodarov v korist pogorelcev v mestu Uglja na Ogorskem. V potrdilo te trditve pokazala sta dotičnemu uradniku knjižico, v kateri so bili zaznamovani razni milodari ter se izkazala kot Matej Markovič, učitelj, in Trojim Frajinovič, posestnik. Rekla sta tudi, da sta vže dva meseca na popotvanju ter nabrala 2400 gl. Policijski uradnik pregleda površno knjigo ter da dovoljenje za trodnevno nabiranje. Ta dva tiča, dobivši dovoljenje, zapodila sta se po mestu ter tudi nabrala nekaj denarja. Prišedši k rabinu izraelitske občine prosit milodare, sta jo skupila. Ta je knjigo pregledal in ker se mu je dozdevalo vse ponarejeno odpotil je nabiralca naprej ter odšel naravnost na policijo, kjer je stvar prijavil. Poslednja je zasledovala tička ter ju tudi zasačila in pri njima dobila 139 gl. Potepuha se bodeča morala pred sodnijo zagovarjati.

(Posebni vlak na sv. Višarje) po dokaj znižani ceni priredila bode tukajšnja konces. potovalna pisarna E. Schmarde v petek, 7. t. m. (pred praznikom Mal. Šmarna). Vozil bode ta posebni vlak iz Novega Mesta ob 6-10 uri zjutraj in dospel v Ljubljano 9-28 dopoldne, iz Ljubljane odhajal bode ob 10-10 dopoldne ter dospel v Trbiž ob 1-40 popoldne, odkoder pridejo takoj udeleženci na goro sv. Višarij, kjer bodo razne cerkvene slovesnosti. Vrnili se bodo romarji iz Trbiža v soboto (praznik) 8. sept. ob 3/4 2 uro popoldne ter se za nekaj ur ustavil na Otočah, da se bodo mogli podati romarji na Brezje k Mariji pomagaj, kjer bodo pete litanije. Odhod z Otoč bode ob 8. uri zvečer, prihod v Ljubljano ob 9 1/2 uri zvečer, odhod iz Ljubljane proti Novemu mestu ob 9-40 zvečer.

(Za popotnike v Benedke.) Od 1. septembra naprej do daljnjega odloka, neha izredna nedeljska vožnja Lloydovih parnikov, ki je bila o polnoči. Ostane pa v krepsti navadna vožnja ob torkih, četrkih in sobotah o polnoči.

(Semnji po Slovenskem od 3.—7. septembra.) Na Kranjskem: 3. v Vipavi, St. Jurju pri Gompergu v Planini pri Črnomlju; 4. v Preski, 7. v Zagracu, Fužinah. — Na Štajerskem: 3. v Mozirju, Žrečah; 6. v Poprežu; 7. v Vojniku, na Sv. Gori pri sv. Petru, pri sv. Jederti, v Slivnici. — Na Koroškem: 3. v Pliberku. — Na Primorskem: 4. v Korminu, 6. v Renčah.

Društva.

(Pevsko društvo „Slavec“) priredi ob ugodnem vremenu dne 16. t. m. svojo zadnjo letošnjo popoldansko veselico na Koslerjevem vrtu, s popolnoma novim pevskim vspevom.

(St. Jakobsko-Trnovska ženska poudružnica sv. Cirila in Metoda) priredi svojo 8. julija letos namerovano in zaradi „Slavčeve“ desetletnice preloženo vrtno veselico dne 16. septembra letos, pri kateri sodeluje vojaška godba ter mešani in moški zbor pevskega društva „Ljubljana, na kar narodno občinstvo že danes opozarjamo.

Narodno gospodarstvo.

Bogatstvo — siromašne Istre.

Iz središča Istre.

Naša tužna in siromašna Istra, ki je dandanes izložena vsem neugodnostim, kolikor na političnem polju toliko tudi v gospodarskem oziru — krije v svojem srcu neprecenljivo bogatstvo.

V sedanjem času, ko filoksera uničuje trtne pridelke, nevihta in uima pa polje, ko ptuja, italijanska in grška vina konkurirata z vinskimi pridelki isterskih trt, ko v deželi ni pravega poljedelstva, ni učiteljev, ki bi kmeta poučili — danes torej bi morali misliti odločilni krogi, kako pomoči isterskemu kmetu-trpinu!

Da, pravemu isterskemu trpinu, kajti ono malo vinskega pridelka isterski hribovec po najboljši svoji volji in najnižji ceni ne more prodati, ker mu primanjkuje komunikacije z večjimi mesti. Ne samo, da ne more kmet z vinom na trg, temveč tudi vinski trgovci, ki po deželi popotujejo, ne morejo do posestnikov, ker ni varne poti, po kateri bi mogli kupljeno vino na dom spraviti. V slučaju, ako se s kmetom za vino pogodi, vkljub velikim prevoznim stroškom ni človek gotov, da vino pod krov spravi ne le ob slabem, temveč tudi ob dobrem vremenu.

Zgodilo se je že večkrat, da je kmet po vzorcu vino prodal v mestu; odšedši domov po vino ter želeč je pripeljati kupcu, naloži na kola in ga popelje po strmih, vijugastih poti, ki je polna jarkov;

pri vsi pazljivosti pa se je voz zvrnil, sod razbil, vino razlilo, kmet pa je ostal zraven troškov brez vina in denarja.

Ker ni sedaj še upanja, da bi se tako lahko kmalu zboljšale potne zveze po isterskih hribovskih okrajih in sploh, ker razven vinskega pridelka isterski kmet redko kaj družega prideljuje, s čimer bi sebe in družino prehranil, moral bi se torej oskrbeti tudi z drugim delom.

Kakšno naj bode to delo in kdo ga naj pre-skrbi? Istra je siromašna le zaradi tega, ker je zapuščena in ker jo izrabljajo nje neprijatelji v veličji koži. Ti poslednji niso privoščili in še danes ne privoščijo kmetu količkaj večje izobraženosti le zaradi tega ne, da ga ložje izkoriščajo v svoje namene. V kolikor pa to ovirajo kmetski neprijatelji, dolžnost bi bila naša, odnosno je naših razumnikov, poučevati kmeta.

V buzetskem in voloskem okraju, kjer ni veličega vinskega pridelka, pečajo se kmetje s pridelovanjem oglja, katero potem v mesto vozijo ter prodajajo.

Tako n. pr. isterski Krašani oskrbljujejo Trst in druga mesta z ogljem v veliki meri. Trboveljsko društvo ima v pazinskem okraju v labinskem okrožju velike premogokope, kjer je v delu več tisoč oseb. Iz teh premogokopov izvaža se neštevilno kamenogolja širom sveta. Poleg tega ne bi se smeli prezirati kamenolomi v Istri. Isterski mramor je na daleč znan — no, žalibog jako malo iskan. Ta obrt ne nahaja se v Istri še na oni stopinji, na kateri bi morala biti. Resnica je, dandanes se pečajo le bolj posamezni podjetniki in nekatere družbe s kamenolomi. Žalibog, ti vsi so skoraj v deželi tujci, katerim je deželna korist deveta briga, isterski kmet pa suženj.

Ti posamezniki in družbe, v kolikor potrebujejo delavnih močij, uporabljajo večidel tudi tujce, Italijane in druge, domačine pa, v kolikor jih potrebujejo, izrabljujejo v svojo korist s tem, da od njih prekupujejo posesti in slučajne pravice do kamenolomov, katero posest pa za prav nizko ceno dobijo.

Znano je tudi, da so večje kamenolome v Istri pokupovali razni podjetniki iz drugih dežel in držav, kar so jim naši premožnejši gospodje prepustili za mal denar. Zaradi bornih 5000 gl. razločka prepustil je naš slovenski Krez iz Reke nekemu židu iz Trsta kamenolom pri dražbi. V tem kamenolomu nameščeni so sami tujci, ki denar služijo, domačini pa lačni brez dela stojé. Poznam rodoljubnost našega spoštovanega Kreza, in da je on dostal dotični kamenolom, gotovo bi bili naši domačini ondi delo.

Da se torej materijalno pomore navidezno siromašni Istri, po mojem mnenju storili bi sebi in narodu veliko korist oni naši trgovci in obrtniki, ki bi nakupili kamenolome v puljskem okraju, in sicer tem raje, ker se, kakor se sliši, neki Anglež zelo zanima za te kamenolome. Ako torej more tujec na naših tleh vspevati, domačini bi še bolj, posebno tedaj, ako bi pridobil domačine pri svojem podjetju. Domačini, ki bi imeli zaslužek, postali bi v materijalnem pogledu neodvisnejši od narodnih naših nasprotnikov, naši narodni stvari pa bi koristili gotovo več, kakor bi koristili, ko bi bili pri tujčevem podjetju ali pa koristijo danes, ko so brez dela in zasluzka.

Rodoljubi in prijatelji narodne stvari v Istri premislijo naj to stvar dobro, ker tem potom bi se dežela ložje rešila tujčeve pete, ki jo danes tako hudo pritiska. V to ime pomoz! Bog!

Prijatelj kmeta.

Telegrami.

Dunaj, 1. septembra. Društvo proti pijančevanju je priznalo razpisano nagrado 300 gl. prof. Krausu za njegovo delo, kako naj šola deluje proti pijančevanju.

Ischl, 1. septembra. Nadvojvoda Karol Ludovik in nadvojvodinja Marija Terezija sta s hčerama predvčeraj semkaj prišla iz Gmundena in včeraj odpotovala v Solnograd.

Budjovice, 1. septembra. Nadvojvoda Rainer prišel je semkaj nadzorovat deželne brambovce.

Leyov, 1. septembra. Grof Schönborn je včeraj obiskal razstavo. Popoldne sta odšla ministra Plener in Schönborn v Busk kot gosta namestnika grofa Badenija.

Levov, 1. septembra. Finančnega ministra pl. Plenerja in pravosodnega ministra grofa Schönborna je prišla pozdravit rusinska deputacija, obstoječa iz deželnega odbornika Savčaka in državnih poslancev dr. Barvinskega in Vahnjana.

Levov, 1. septembra. Vsi okrajni zastopi gališki odpošljejo odposlanstva v Levov, da pozdravijo cesarja. Dne 10. septembra bode cesar dajal občne avdijence.

Bukarešt, 1. septembra. „Agence Romaine“ je izvedela od zanesljive strani, da ni res, da bi bili neko družbo sedmogradskih Saksoncev imeli zaprto 3 $\frac{1}{2}$ dne in jo potem izpustili proti kavciji 1000 gld. Res je le, da je družba šestnajstih oseb na treh vozeh povozila in poškodovala nekega kmeta. Hitro je družba zanj zložila 50 gld. Prišedši v Kien je družba se nastanila v nekem hotelu. Zapri niso nobenega, samo župan je prišel, in poprašal, kako je bilo, da je sestavil zapisnik. Kavcija se ni zahtevala. Čez tri dni je družba odpotovala.

Bukarešt, 1. septembra. Včeraj je bil tukaj in v več drugih krajih hud potres. Napravil je mnogo škode, posebno v Galacu, kjer je poškodovana katedralna cerkev, pošta in sodniško poslopje.

Pariz, 1. septembra. Včeraj so bile maše za zdravje grofa Pariškega.

Pariz, 1. septembra. Iz Havaja se poroča, da so Kitajci dne 27. avgusta umorili moncajskega carinskega kontrolorja Mailleta. Odpeljali so njegovo ženo in hčerko. Francoski vojaki morilcev niso mogli dohiteti. Francoski zastopnik je stvar naznanil v Peking.

Lüttich, 31. avgusta. „Gazzetta de Luech“ poroča, da je predvčeraj in včeraj v Trilleuru (?) 25 ljudi zbolelo in 24 umrlo za kolero.

Lüttich, 1. septembra. Govori se, da je sodišče dobilo poročilo iz Peterburga, da so ondu prijeli barona Ungern-Sternberga.

Amsterdam, 1. septembra. Povodom kraljičinega rojstvenega dne napravili so socijalisti razne izgrede. Kamnjali so policijo. Redarstvo je rabilo orožje in je nekaj socijalistov bilo ranjenih.

Amsterdam, 1. septembra. Iz Batavije se poroča, da so v Ampenamu zapri dva Angleža. Uzrok ni znan.

Amsterdam, 1. septembra. Baroninjo Suttner danes vsprejme kralj v avdijenci.

Madrid, 1. septembra. Sultan maroški je pisal kraljici španjski, da je prebivalstvo nevoljno, da imata Francija in Anglija konzula v Fezu. V pismu prosi kraljico, naj Španija ne pošilja konzula v Fez, temveč naj še prigovarja Anglijo in Španijo, da odpokličeta svoja konzula.

London, 1. septembra. Na čoln angleške vojne ladije „Alecto“, ki je peljal na ogledovanje po reki Brohemie, so z obrežja streljali afriški domačini. Jeden pomorščak je ubit, dva pa ranjena.

San Francisco, 1. septembra. Iz Capie se poroča, da sta vsled sklepa diplomatskih zastopnikov in vojnih pomorskih častnikov jedna angleška in jedna nemška ladija jeli streljati na utrdbe domačinov, da naredi konec nastali nemirom. Pred bojem so obvestili domače glavarje. Utrdbe so razrušili, domačini so se umaknili, braneč se izročiti orožje. Ladije so začele zopet streljati in mnogo domačinov pobile. Po poslednjih poročilih so se vstajniki udali.

Honkong, 31. avgusta. Na Kantonski reki je ogenj uničil sto ladije trgovcev s eveticami. Kacih 1000 prebivalcev je pri tem zgubilo življenje.

Shangai, 31. avgusta. Japonci so po došlih poročilih zopet napali Port-Arthur. Pri izlivu reke Tatung videli so plavati trupla mnogih japonskih vojakov in se iz tega sklepa, da so bili Japonci tepeni.

Umrli so:

29. avgusta. Marija Lipovšek, sprevodnikova hči, 29 let, Kravja dolina 5, vnetje trebušne mreže.

30. avgusta. Marjeta Maternik, posestnikova vdova 70 let, Poljanska cesta 52, vodenica.

V bolnišnici:

28. avgusta. Alojzij Trelec, delavec, 48 let, jetika. — Marjeta Cebul, gostija, 72 let, jetika. — Janez Mur, gostac, 75 let, contusiones trumi et extremit.

Tuji.

29. avgusta.

Pri **Ston**: Boutadi, Jónás, Alvian, Stagi z Dunaja. — Drobek iz Podmokljev. — Kopetsch, Boccardi iz Trsta. — Skall iz Prage. — Taučer iz Ptuja. — Harisch iz Budimpešte. — Hirsman iz Siska. — Burger iz Kočevja. — Petek iz Zminja. — Breitenstein iz Mürazuschlag-a. — Klun iz Ribnice. — Markelj iz Kopra. — Grile iz Vač. — Vaider iz Domžal.

Pri **Maliču**: Osser, Fesoler, Feitler, Zimermann z Dunaja. — Lamprecht iz Ratenova. — Lory iz Milana. — Schiava iz Zirknice. — Storch iz Berolina. — Wüst iz Stuttgarta. — Skrava, Kuster iz Celja. — Ulmann, Coen iz Trsta. — Braune iz Kočevja. — pl. Lipold iz Idrije. — Prevc iz Kranja. — Föredi iz Budimpešte. — Dax iz Požuna. — Sovan iz St. Jerneja. — Brunetti iz Novega Mesta.

Pri **bavarskem dvoru**: Boič iz Aigena na Gor. Avstrijskem.

Pri **Južnem kolodvoru**: Novak iz Povirja. — Kunc iz Črnomlja. — Abran iz Liberec. — Kokal iz Trsta. — Beneš iz Prage.

Pri **avstrijskem caru**: Verhole iz Izlak. — Ponikvar iz Postojine. — Šubic, Pograje z Dunaja. — Wallerstein iz Draždan. — Deželar iz Idrije.

Tržne cene v Ljubljani

dné 1. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	6 20	Speh povojen, kgr.	64
Rež,	4 50	Surovo maslo,	72
Ječmen,	4 50	Jajce, jedno,	2
Oves,	5 50	Mleko, liter,	10
Ajda,	6 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	5	Teleče	68
Koruza,	6 50	Svinjsko	66
Krompir,	2 14	Kostrunovo	36
Leca, hktl.	10	Piščanec	40
Grah,	12	Golob	17
Fižol,	7	Seno, 100 kgr.	1 78
Maslo, kgr.	90	Slama, 100	1 42
Mast,	68	Drva trda, 4 kub. m.	6 40
Speh svež,	58	„ mehka, 4 „	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celsiusu		
7. u. zjut.	742 0	13 8	brezv.	oblačno	
31 2. u. pop.	741 3	20 6	sl. svzh.	jasno	00-0
9. u. zveč.	741 2	14 0	„	„	
Srednja temperatura 16 1°. za 1 2° nad normalom.					

Zahvala.

Podpisani odbor zahvaljuje vse p. n. požrtvalne domorodce, ki so darovali prispevke za Cigaletov spomenik, zlasti še sl. društvo »Pravnik«, ki je med svojimi člani nabralo 71 gld., in sl. »Pisateljsko podporno društvo«, ki je darovalo 20 gld. Dalje izreka prisrčno zahvalo vsem častilcem Cigaletovim, ki so pripomogli, da se je slavnost v spomin rajnega pisatelja tako lepo izvršila. Zato zahvaljujejo slavnostnega govornika g. dr. A. Ferjančiča, g. govornika ob odkritju spominske plošče dr. Fr. Lampeja, pevski zbor idrijske čitalnice, gg. črnovrška duhovnika, cerkvene pevce v Črnem Vrhu, požarno brambo v Črnem Vrhu, gospo Ivano Lampe, ker je brezplačno prepusila prostor za spominek, zastopnike »Slov. Matic«, »Mohorjeve družbe«, »Pisateljskega društva«, društva »Pravnik« in drugih društev, ki so se slavnosti udeležili in sploh vse one, ki so pripomogli k lepi slavnosti, vredni slavnega spomina M. Cigaleta.

Odbor za Cigaletov spomenik
v Črnem Vrhu nad Idrijo.

Javna zahvala.

Vsem častilcem rajnega M. Cigaleta, ki so 26. avg. t. l. prišli v Črni Vrh proslavit spomni njegov, in ki so meni starejšemu bratu rajnega Mateja v 85. letu mojega življenja napravili toliko nepričakovanega veselja, izrekam najiskrejšo zahvalo.

Matej Cigale,

posestnik v Lomeh pri Črnem Vrhu.

Eksekutivne dražbe.

Fr. Poženela iz Črnega Vrha zemljišče (1238 gld.) dné 29. sept. in 29. okt. v Idriji.

Jos. Bonača iz Sevsčeka in Jur. Medéna od tam posestva (2370 gld. in 30 gld.) dné 20. sept. in 18. okt. v Cirknici.

Fr. Šinkovca iz Idrije št. 71 posestvo (8400 gld.) dné 7. sept. in 8. okt. v Idriji.

Fr. Gruma iz Skrilj posestvo (1825 gld.) dné 29. sept. in 31. okt. (terjatev 300 gld.) v Ljubljani.

Agrarske operacije.

S tem se razglša sklep postopanja, tičočega se nadrobne razdelbe posestnikom v Zagorici pri Bledu skupno v last spadajočega zemljišča »Belin« imenovanega, ker je popolnoma izvršena ta agrarska operacija. Z dnem, ko se objavi to razglasilo, neha gledé te agrarske operacije pristojnost agrarskih oblastev, tako, da le-ta ostanejo odslej pristojna samo se v razsojevanje o razdelbi skupnih zemljišč itd. v misel vzetih zahtev.

Izvršitev nadrobne rrdelbe posestnikom v Grahovem, ozir. v Martinjaku, skupno v last spadajočega gojzda pod parc. št. 3264/5, ozir. 3264/3, davčne občine Otok, 182 oralov

289 štirjaških seznjev = 194 hektarov 43 arov, oziroma 264 oralov 403 štirjaških seznjev = 152 hektarov 6 arov skupne površine (vložna št. 18) postavila gosp. c. kr. okrajnega komisarja Jožefa Oreška v Postojni, oziroma v Ljubljani, kot c. kr. krajnega komisarja za agrarske operacije. Uradno poslovanje tega c. kr. krajnega komisarja se prične dne 4. septembra 1894.

Ustanove.

Pri ljubljanskem magistratu izpraznjeno je jedno mesto Primož Auerjevih ustanov v znesku 52 gld. 50 kr. na leto. Pravico do te ustanove imajo ubogi otroci ljubljanskih meščanov, predvsem pa sorodniki ustanovnika in otroci izdelovalcev barok, dokler se sami preživiti ne morejo. — Prošnje, podprte s potrebnimi izkazili, vložiti je magistratu do 20. septembra letos.

Razpisane službe.

Na kokerski državni cesti stavbinskega okraja Kranjskega je popolniti mesto jednega cestarja z mesečno mezdo 18 gld. a. v. in s pravico, pomakniti se v višjo mezdo 20 gld. a. v. s starostno doklado 3 ali 6 gld. na mesec, katera se podeli po dovršenem 10., oziroma 20letnem zadostinem službovanji. Tisti nemškega in slovenskega jezika zmožni podcaestniki, katerim je bila priznana pravica do civilne službe in kateri hočejo prositi za zgorej navedeno izpraznjeno mesto, naj vložijo svoje prošnje, opremljene s certifikatom o doseženi pravici, in sicer, ako so še v aktivnem službovanji, potem svojega predstojnega oblastva (vojaškega oblastva ali zavoda), ako so pa vže izstopili iz vojaške zaveze, potem pristojnega političnega okrajnega oblastva najpозneje do 30. septembra 1894. l. pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

Dva dečka ali dve deklici

se vsprejmeta v zračno, prijazno stanovanje, z dobro hrano in pod vestnim nadzorstvom pri priletnej izobraženej gospej. 444 3-1

Nataučeneje se izv. v upravnistvu „Slovenca“.

Po znižani ceni!

Drobtinice

Uredil dr. Fr. Lampe. — Izdala katol. družba za Kranjsko.

Letniki XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI po 60 kr., letnik XVII 80 kr., po pošti 10 kr. več.

Zanimiva vsebina z nekaterimi slikami. — Primerna knjiga za slovenske družine.

Dobivajo se v „Katoliški družbi za Kranjsko“ v Ljubljani, Stari trg št. 13.

Najboljšo pitno vodo

pri epidemijski nevarnosti, v podobnih slučajih že večkrat preskušeno, od zdravniških (X.) avtoritet priznana, ima 51 31

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER najčistije lužne KISELINE

Ta voda je popolnoma prosta organskih snovij in daje posebno v krajih s sumljivo vodo iz vodnjakov in vodovodov najugodnejšo pijačo.

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Najsigurnejše in najboljše

nalaganje glavnice

je v

4% zastavnih pismih gališkega zemliško-kreditnega društva.

Isti osigurava

več nego 4odstotno obrestovanje

ter so

pupilarno varna, davka in fatiranje prosta, sposobna za kavcije,

posebno zavlaganje častniških ženitvenih kavcij; razven teh prednostij je vrednost vsaeh 100 gld. zastavnih pisem osigurana z gld. 253 33 hipotekarne vrednosti.

Ta zastavna pisma dobiti so po dnevnem kurzu pri

J. C. Mayerju, menjalnica in bančni zavod v Ljubljani. 295 25

Tovarna cerkvene oprave.
Premovana 1873, 1881.
Jožef Deiller,
tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,
Dunaj, VII., Zieglergasse 27.
Zastopnik: Frane Brlekner.
Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:
pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi **cela mašna obleka** v najprilnejši obliki. 54 26-16
Cerkevni paramenti.
Cerkvena oprava. Umeteljno vezanje.

France Pavšner
krojač v Ljubljani
naznanja preč. duhovščini in sl. občinstvu, da se je preselil v **Dijaške ulice št. 9.**
Ob enem se prav toplo priporoča v izdelovanje **talarjev, suknj, havelok** in **razne obleke** 182 26-22
ter zagotavlja trajno delo in uljudno postrežbo.

Tovarniško zalogo
šivalnih strojev
in
pristrojev
508 50-46 za vozarenje
ima
IVAN JAK
v Ljubljani, Dunajska cesta 13.
Ceniki zastoj in franko.

Cirkus Henry.

Danes v soboto dne 1. sept. 1894

otvorilna gala-predstava.

Jutri v nedeljo dne 2. septembra 1894
2 veliki predstavi 2
ob 4. uri popoldne in ob 8. uri zvečer.
V obeh predstavah sijajen program s sodelovanjem prvih umetnostnih sil družbe.
Blagajnica se odpre ob 8. uri in ob polu 7. uri.
Cene prostorom in vse drugo podrobno povedó plakati in listki.

V ponedeljek dne 3. septembra 1894 443 1
elite-predstava.

Brata Appe
v Kandiji poleg Novega Mesta
priporočata prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu **izborno svojo zalogo najraznovrstnejših lončenih pečij, štedilnikov (Sparherdov)**
in vsega v njih stroko spadajočega blaga. — Štedilnike postavljajo vestno in natančno le izurjeni veščiki. 429 5-2
Za dobro delo jamčita.

St. 17.354. **Razglas.** 435 3-3
V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (drž. zak. št. 121), naznanja se, da bo razgruen
prvotni imenik porotnikov za 1895. leto
od 1. do 8. septembra t. l.
v magistratnem ekspeditu na ogled, ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznanji svoj ugovor proti njegovi sestavi.
Porotniškega pōsla so po § 4 omenjenega zakona oproščeni:
1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dōbe, za vsekdar;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranecelniki, in tako tudi lekarniki, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni moč utrpeti, za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po koledarju.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
25. dan avgusta 1894.

Advokat
dr. Franc Prevc
445 2-1
otvoril je svojo
advokatorsko pisarno
v Kranju v Kilarjevi hiši.

Prevzete knjigoveznice.
Udano podpisani usojam si javljati prečastiti duhovščini, velesl. občinstvu in sl. uradom, da sem prevzel kupnim potom **staro, dobro poznato in najbolj urejeno knjigoveznico L. Šverljuge** v stolnem župnišču v Ljubljani, katero sem vže in bodem še spopolnil in uredil tako, da mi je možno izvrševati vsa knjigoveška dela od najpreprostejšega do najfinejšega, po možno nizki ceni. — Nepristano oseminajstletno delovanje kot poslovodja in pomočnik omogočuje mi pridobiti si zadovoljstvo in naklonjenost cen. naročnikov, katero si bodem prizadeval pridobiti in ohraniti. Velepoštovanjem
FRANCE BRESKVAR
preje L. Šverljuga
v Ljubljani, v stolnem župnišču.
446 2-1

Med. univ.
Dr. Heribert Borštner
bivši sekundarij 439 3-1
stanuje od 3. septembra
v Gledaliških ulicah št. 3, II. nadstr.
Ordinira od 9-10. ure dopoldne in od 3-4. ure popoldne.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja
kmetijskih strojev in orodja
Strojev za vinarstvo
vsakovrstnih sesalk
pralnih strojev ovijalnikov, zravnalnikov perila
patentovanih mlinov za domačo uporabo,
239 na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-20)
Av gustu Kolb, tovarna strojev
Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.
Prijazna poštena postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Primerna priložnostna darila!
Friderik Hoffmann,
447 10-1
urar, na Dunajski cesti v Ljubljani, priporoča svojo zalogo vseh vrst
žepnih ur
v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu
ravno tako tudi
nihalnih, stenskih in budilnih ur
in le dobre do najfinejših kakovosti po najnižjih cenah.
Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in budilnih ur so vedno v zalogi.
Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Mnogoletno, preizkušeno tešilo domače sredstvo.

137 Kwizdov fluid proti protinu 20-9

Okrepjujoč za vribanje po dolgotrajnem tekanju.

Kwizdov fluid

Cena I steklenici I gl.

Kwizdov fluid

G. se dobi v 2

proti protinu

Cena I steklenici I gl.

proti protinu

vseh lekarnah.

127 Kwizdov fluid proti protinu. 8-4

Glavno zalogo ima Okrožna lekarna v Korneuburgu.

V najem se dá

hiša

sama ali s posestvom vred. Leži ob cesti blizu farne cerkve v Velesovem. Hiša je jako pripravna za gostilno ali kako drugo kupčijo.

Več se izve pri Jožefu Hacin-u v Česnievku pri Cerkljah, Gorenjsko. 433 3-3

Zahtevajte edino le

„Zacherlin“,

ker je najhitreje in najgotoveje moreče sredstvo za vničevanje vsakovrstnih mrčesov.

Kaj bi moglo jasneje govoriti za nedosežno moč in dobroto, kakor njega ogromna razširjenost, ker se „ZACHERLIN-a“ proda vsaj dvajsetkrat toliko, kakor vsacega drugega sredstva.

Zahtevajte vselej le zapечатeno steklenico in le tako z imenom „ZACHERL“. Vse drugo je ničvredno posnemanje. Steklenice veljajo: 15, 30, 50 kr., 1 gl., 2 gl., razprševalca „ZACHERLIN-a“ 30 kr. 170 (12-11) a

Pristni „ZACHERLIN“ prodajajo v Ljubljani:

Krisper Anton	Fabian Ivan,	Schussnig & We-
Luckmann Ivan,	Karinger Karol,	ber,
Klauer J.,	Kastner Mihael,	Spoljarič J.,
Jeglič & Lesko-	Kordin Josip,	Jebačin Ivan,
vic,	Lavrič M.,	Lekarna Trnkó-
Lassnik Peter,	Lenček Alojzij,	czy,
Perdan Ivan,	Planinšek Karol,	Ječminek Anton,
Wencel H. L.,	Schiffer Viktor,	Reitz Jernej,
Terdina Josip,	Suppan M. E.,	Scharabon A.

Dobi se tudi v vseh večjih krajih na Kranjskem.

Obrtniki in trgovci,

375 26-9

člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,
priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mostu.	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Gradaške ulice št. 22.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznovrstnejšega galanterijskega blaga.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mostu.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporoča največje zalogo najraznovrstnejših stolov natančno in trajno iz najbolje tvarine izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Čamernik Ignacij kamnosek v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Kregar Ivan pasar in srebrar v Ljubljani Poljanska cesta št. 8. opozarja preč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvrstno urejeno delalnico, v kateri izdeluje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najzanesljivejših kovine, zlata in srebra po najnižji ceni.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Černe Jožef urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škofjo.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem i zelenjadjo v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Maté Avgust čevljarski mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu šte. 14.
Dolenc Oroslav svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporoča pristine čebelno - voščene sveče voščene zvitke in mēd. Zaloga pristnega brinja in brinjovca. Vse po najnižji ceni.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgove ulice.	Tome France pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Tomšič Luka vrtnar v Ljubljani, Poljanske ulice
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja, tovarna za oljate barve, lak in pokost, Ljubljana, Franciškanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarjaja posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtnijski razstavi v deželnem mu- zeji „Rudolfinum“.	Paušner Franc krojač v Ljubljani, Dijaške ulice.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Slonove ulice.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Fajdiga Ivan molar v Ljubljani, Križevniški trg, filijala na Vrhnik priporoča in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in otrobe po prav nizki ceni.	Perko Franc sobni slikar v Ljubljani, Florijanske ulice.	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zorman Alojzij molar v Ljubljani, Florijanske ulice.
	Plehan Valentin izdelovatelj voščenihi sveč in leotar v Ljubljani, sv. Petra cesta.	Zalaznik Jakob slačičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg šte. 21, priporoča štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slačičarsko in pekarsko pečivo.
	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključov iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Zadnikar Henrik pasar in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najbolje tvarine najraznovrstnejšo cerkveno posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi stare predmete.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izbori

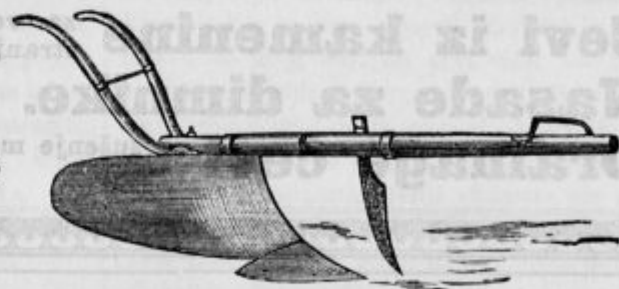
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsako vrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

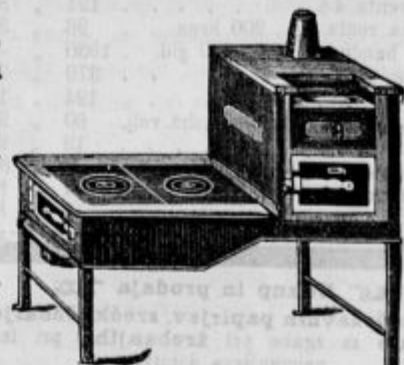
Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenj istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraa

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 28

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se boste prepričali!

CARBOLINEUM!

Domača zanesljiva trrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate ve-
rižice, medaljone, prstane, za-
pestnice, naprsne igle prodaja in
ima v zalogi

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, nasproti rotavžu.

Popravlja tudi najtežavnejša iz-
vršuje tekom 14 dnej. — Za blago pri
njem kupljeno istotako za natančno po-
pravo jamči. 158 25

Ceniki s podobami so franco na razpolago.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar

v Ljubljani, Gledališke ulice šte. 8

opozarja prečast. duhovščino in cerkvena predstojništva na svojo dobro urejeno

podobarsko in pozlatarsko delalnico

v kateri izdeluje vsa v njegovo stroko vštetojoča se dela natančno, vestno, po
poslanih narisih ali lastnih načrtih po možno nizkih delu primernih cenah.

V zalogi ima vsakovrstna **razpela**, pripravna za misijone, procesije, šole
in zasebna stanovanja.

Naročila na **križeva pota** izvršuje prav ukusno in lično. 114 40—28

Katoliška Tiskarna

prilporeča raznovrstne

vizitnice

po niski cenii.

Pod Trančo **J. SOKLIČ** Gledal. ulice
šte. 1 šte. 6

v Ljubljani

prilporeča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izbrno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-28
turistskih klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
rodnatih klobukov c. kr. dvornih
založnikov A. J. Pichler v Gradci.

po raznovrstnih kakovosti blaga primerno nizkih cenah

VI. zvezek:
POVESTI

ANDREJ KALAN

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti
23 kr. v „Katoliški Bukvarni“ in „Katol. Tiskarni“
v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV. in V. zvezek.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani 266 25—18

prilporečajo po najnižji cenii:

Mosaik (chamotni) tlak

za cerkve. Prilpoznalna sprilpevala od že napravljjenih tlakanj
so na razpolago.

Lončene peči vsake barve.

Zarezane strešnike, najboljšé
in najce-
nejše kritje.

**Roman in Portland ce-
ment.**

Cevi iz kamenine za vodovode,
stranišča itd.

Nasade za dimnike.

Drainage cevi za sušenje močvirnih
zemljišč.

Zaloga in zavod za izvršitev civilnih in duhovniških oblek
za prečastito duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52—37

Viljema Skarda

IV., Wattergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

prilporeča za pomlad in poletje 1894:

Civilno in duhovniško
ter redovniško obleko za
duhovnike

kot: Havelock, vrhne
suknje, duhovniške
suknje itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprs-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji cenii.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Wiener Kollar

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 1. septembra.		Dné 31. avgusta.			
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 85 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. — kr.	Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 " 80 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 " — "	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " 65 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " — "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 75 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 70 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96 " 30 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 75 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 80 "	Tisinske srečke 4%, 100 gld.	142 " — "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 " 30 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 25 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 25 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1030 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 25 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	51 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	370 " 70 "	Posojilo goriškega mesta	67 " 40 "	Ljubljanske srečke	24 " 50 "
London vista	124 " 10 "	4% kransko deželno posojilo	98 " 60 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	169 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 90 "	Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	223 " 50 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3210 " — "
20 mark	12 " 20 "	Prijoritietne obveznice državne železnice	158 " — "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	488 " — "
20 frankov (napoleonador)	9 " 88 1/2 "	" " južne železnice 3%	128 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	114 " 25 "
Italijanski bankovci	44 " 85 "	" " južne železnice 5%	98 " 50 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	75 " — "
C. kr. cekini	5 " 89 "	" " dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	88 " 80 "
				Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	180 " — "
				Papirnih rubljev 100	133 " 37 1/2 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti do sege kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.